

ماجرای جالب فیلم‌هایی که با اقتباس از اثر یک نویسنده زن روی پرده نقره‌ای رفته است

زنانی که سینما و ادبیات را پیوند دادند!

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

پنج‌شنبه ۲۳ خرداد ۱۳۹۸
۹ شوال ۱۴۴۰ • ۱۳ ژوئن ۲۰۱۹
شماره ۲۰۱۲۰

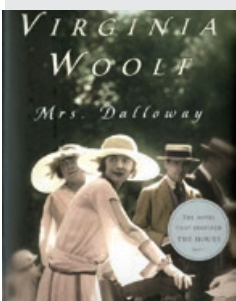
۱۳۴۳

نسیم سهیلی | روزنامه‌نگار

پرونده

گره خوردن دو حیطه جذاب ادبیات و سینما و پیوند ناگسستی‌شان باعث شده است که کارگردان‌های زیادی به سمت جان بخشیدن به نوشته‌های روی کاغذ بروند. بعضی از فیلم‌های معروفی که به احتمال زیاد هم برای دیدن‌شان وقت گذاشته‌اید از روی کتاب‌ها ساخته شده‌اند و بسیاری از آن‌ها، جزو بهترین آثار سینمایی هستند. سینما با جادوی تصویر، توانسته است به آن بخشی از ادبیات که ظرفیت بصری و قابلیت نمایش بر پرده نقره‌ای را دارد، جان ببخشد. در بین آثاری که از ادبیات اقتباس شده، سهم زنان نویسنده اگرچه اندک اما قابل توجه است و برخی شاهکارهای ادبی آن‌ها به فیلم‌های شاخصی تبدیل شده است. در پرونده امروز زندگی سلام، نگاهی خواهیم داشت به نویسندگان موفق زن در دنیا که از آثار ادبی‌شان، اقتباس‌های سینمایی پر بیننده‌ای انجام شده است. در ضمن و در این پرونده به تعدادی زن نویسنده ایرانی هم اشاره شده که آثار درخور توجهی از روی کتاب‌هایشان بر پرده سینماها به نمایش درآمده است و در تاریخ سینمای کشور ماندگار شده‌اند.

افسردگی انگلیسی

گوربس» است که در سال ۱۹۹۷ منتشر شد بر اساس رمانی از «ویرجینیا وولف» است که به شیوه جریان سیال ذهن نوشته شده، رمانی که در سال ۲۰۰۵ از سوی مجله تایم در میان ۱۰۰ رمان برتر انگلیسی‌زبان از سال ۱۹۲۳ به بعد قرار گرفت. این فیلم در همان سال به فروش ۱۰۸/۸ میلیون دلاری دست یافت که فروش قابل توجهی به حساب می‌آید.

«ویرجینیا وولف»، یکی از شخصیت‌های برجسته ادبی است که تا ۵۰ سال پس از انتشار آثارش هنوز در بین مردم به خصوص کتاب‌دوستان ناشناخته بود. در طول جنگ جهانی اول و پس از آن، زمانی که همه درگیر جنگ و تبعات آن بودند، «وولف» به تأثیر جنگ در زندگی خانوادگی، اندوه شخصی و آسیب‌های فردی آن توجه کرد و درباره اش دست به قلم شد. «خانم دالووی» فیلمی به کارگردانی «مرلین

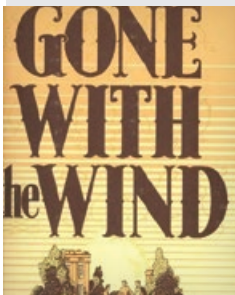
شاهکارهای خواهرانه

یادگار گذاشتند. «تاکنون چندین فیلم سینمایی نیز از آثار ادبی این سه خواهر ساخته شده است. «جین ایر» فیلمی در ژانر رمانتیک و درام به کارگردانی «کری فوکوناگا» در سال ۲۰۱۱ و درام «بلندی‌های بادگیر» که در سال ۱۹۳۹ با کارگردانی «ویلیام وولر» تبدیل به فیلم شد، از جمله این آثار است که هر دو جزو نمونه‌های موفق تبدیل کتاب به فیلم محسوب می‌شوند.

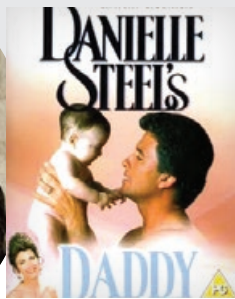
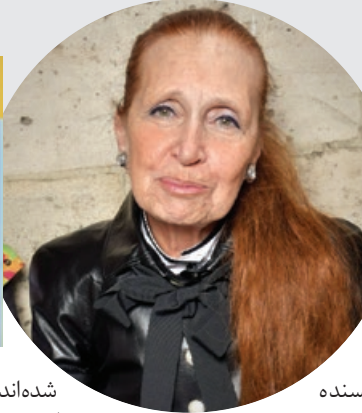
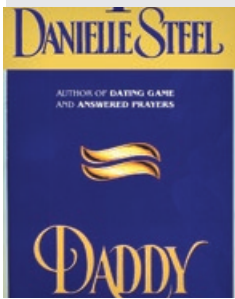
سه خواهر به نام‌های کوچک «شارلوت»، «امیلی» و «آن» معروف به خواهران برنوته از نویسندگان انگلیسی قرن ۱۹ هستند اما مرگ زود هنگام هر سه خواهر، فرصت خلق شاهکارهای ادبی بیشتر از آن‌ها گرفت! «شارلوت» در ۳۹ سالگی، «امیلی» در ۳۰ سالگی و «آن» در ۲۹ سالگی به دلیل بیماری فوت کردند اما آن‌ها در همین عمر کوتاهی که داشتند، آثار قابل توجهی از خود در دنیای مکتوب به

استعدادی که بر باد رفت

و در سال بعد به دریافت مهم‌ترین جایزه ادبی آمریکا یعنی «پولیتزر» دست یافت. تنها سه سال بعد، درام عاشقانه «بر باد رفته» در سال ۱۹۳۹ توسط «ویکتور فلمینگ» ساخته شد. این فیلم جوایز متعددی (به طور مثال، شش جایزه اسکار) را از آن خود کرد و طی ۲۰ سال در صدر پر فروش‌ترین فیلم‌های هالیوود قرار داشت.

عامه‌نویس محبوب

شده‌اند. با وجود این شگردهای دیگری در آثارش مشهود است؛ از جمله تهدید توسط عناصر تاریکی مانند زندان، تقلب، باج‌خواهی و خودکشی. تاکنون ۲۲ اثر تلویزیونی و سینمایی از آثار او اقتباس شده است و دو اقتباس از کتاب‌هایش برنده جایزه گلدن گلوب شده‌اند.

«دانیل استیل» هشتمین نویسنده تاریخ است که کتاب‌های پرفروش می‌نویسد. تاکنون بیش از ۸۰۰ میلیون نسخه از داستان‌های «استیل» در ژانر درام و رمان فروخته شده‌اند. فرمول او در داستان‌نویسی اغلب شامل خانواده‌ای ثروتمندی است که با یک بحران مواجه

آشنایی با نویسنده‌های زن ایرانی که بر اساس کتاب‌هایشان فیلم ساخته شده است

سینمای مکتوب آبیار و شیرمحمدی!

همان‌طور که گفتیم بین ادبیات و سینما پیوندی برقرار است. به همین دلیل است که آثار بسیاری از نویسندگان روی پرده سینما جان گرفته است یا نویسندگانی خود به‌شخصه در سینما پا گذاشته‌اند. همین‌جا لازم است به این نکته اشاره کنیم که «هوشنگ مرادی کرمانی» نویسنده‌ای است که در ایران بیشتر کتاب‌هایش تبدیل به فیلم شده‌اند. آثار او تأثیر بسیار چشمگیری بر سینمای ایران گذاشته است و کمتر نویسنده ایرانی را می‌توان دید که تا این اندازه در رسانه‌های تصویری و در بین مخاطبان آن مطرح شود. تاکنون آثار مختلفی در قالب فیلم و سریال از کتاب‌های «مرادی کرمانی» وام گرفته‌اند. برای نمونه می‌توان به قصه‌های مجید (۱۴ داستان)، ۱۱ فیلم تلویزیونی و سه فیلم سینمایی «خمره» به کارگردانی «ابراهیم فروزش»، «چکمه» به کارگردانی «محمدعلی طالبی» و «مهمان مامان» به کارگردانی «داریوش مهرجویی» اشاره کرد. در این بین، جالب است بدانید این پیوند در بین هنرمندان زن ایرانی هم بروز یافته است. به عنوان مثال می‌توانیم به دو بانوی هنرمند یعنی «نرگس آبیار» و «مرجان شیرمحمدی» اشاره کنیم که درخشش بیشتری در این زمینه داشته‌اند. در ادامه به تعدادی از نویسندگان زن ایرانی اشاره می‌کنیم که از آثارشان اقتباس سینمایی انجام شده است.

● «نرگس آبیار» چهره نام‌آشنا، نویسنده، کارگردان

و همسر «محمدحسین قاسمی» تهیه‌کننده سینماست. او تاکنون بیش از ۲۰ کتاب ادبی به چاپ رسانده و چهار اثر سینمایی ساخته است که کارنامه درخشانی است. رمان «کوه روی شانه‌های درخت» آبیار که مضمونی درباره دفاع مقدس دارد، برنده جایزه هشتمین «جشنواره کتاب دفاع مقدس» شده است. درباره افتخارات سینمایی

«آبیار» شاید کافی باشد که در همین اندازه اکتفا کنیم که آخرین شاهکار او

با نام «شبی که ماه کامل شد» اکنون روی پرده سینماست و بهترین فیلم جشنواره فیلم فجر امسال شناخته شده است. او از معدود کارگردان‌های موفق است که از آثار خود اقتباس می‌کند. «آبیار» فیلم تحسین شده «شیار ۱۴۳» را بر اساس رمانی از خودش

با عنوان «اختر و روزهای تلواسه» در سال ۹۲ ساخت که برگزیده بهترین فیلم از نگاه تماشاگران در جشنواره فیلم فجر همان سال شد و سیمرغ بلورین بهترین بازیگر زن را برای «مریلا زارعی» به ارمغان آورد.

● «کارنامه جالب» (شیرمحمدی)

«مرجان شیرمحمدی» نیز به عنوان نویسنده زن ایرانی و بازیگر سینما فعالیت می‌کند. او همچنین همسر «بهروز افخمی» یکی از کارگردان‌های درجه یک سینماست. از این هنرمند نویسنده تاکنون دورمان و دو مجموعه داستان به چاپ رسیده است. اولین کتاب او برنده جایزه کتاب سال بنیاد گلشیری شد. تاکنون دو فیلم بلند سینمایی از داستان‌های او ساخته شده است. فیلم «دیشب بابا تو دیدم آید» ساخته «رسول صدرعاملی»، محصول سال ۸۳ داستان «بابای نورا»

بر گرفته شده است. در ضمن فیلم سینمایی «آذر، شه‌دخت، پرویز و دیگران» به کارگردانی همسرش «بهروز افخمی» که در سال ۹۲ سیمرغ بهترین فیلم را از جشنواره فیلم فجر

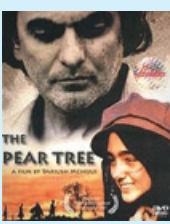

دریافت کرد هم از کتابی با همین نام که توسط شیرمحمدی نگاشته شده، اقتباس شده است. به تازگی خانه فرهنگ‌های جهان در کشور آلمان نیز از این نویسنده تجلیل کرده و یکی از داستان‌های وی به زبان آلمانی ترجمه شده است.

● از «گلی ترقی» تا «ناهدید طباطبایی»

افزون بر موارد ذکر شده، باید به فیلم «درخت گلابی» اشاره کرد که متأثر از داستان «درخت گلابی» اثر «گلی ترقی» بود و در سال ۷۶ ساخته شد. این فیلم از جمله اقتباس‌های موفق سینمای ایران به‌شمار می‌آید. همچنین نیمه پنهان» اثر «تهدیدینه میلانی» که محصول

سال ۷۹ و بر اساس داستانی از «فریده گلیو» است. فیلم درخور توجه «چهل سالگی» که توسط «علیرضا رئیس‌یان» در سال ۸۸ ساخته شده هم برگرفته از رمانی «ناهدید طباطبایی» است.

در سال ۱۹۸۱ زمانی که پدر بزرگش در بستر بیماری بود، نگاشتن نامه‌ای را خطاب به او شروع کرد که دستمایه رمان «خانه ارواح» شد. پس از اقتباس سینمایی پرستاره از این اثر مشهور که با همین نام در سال ۱۹۸۱ ساخته شد، او از شهرتی مضاعف برخوردار شد.

«ایزابل آلنده» نوه عموی «سالوادور آلنده» رئیس‌جمهور سابق شیلی است. وی را پدیده ادبیات آمریکای لاتین می‌نامند، فردی که حدود ۵۷ میلیون نسخه از ۱۹ جلد کتابش به فروش رفته، آثارش به ۳۵ زبان دنیا ترجمه شده و ۷۰ جایزه از ۱۵ کشور دنیا را کسب کرده است. «ایزابل»